

STRATEGISCHE ADVIESRAAD

INTERNATIONAAL
VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

**ADVIES OVER HET VERDRAG INZAKE WEDERZIJDSE
ADMINISTRATIEVE BIJSTAND IN FISCALE
AANGELEGENHEDEN EN BIJLAGE A, B EN C EN
PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG**

Advies 2012/1

9 februari 2012

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Achtergrond.....	3
3. Het WABB-Verdrag, de bijlagen A, B en C en Het Protocol.....	4
4. Aandachtspunten voor Vlaanderen	5
5. Conclusie	8

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 21 oktober 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag van 25 januari 1988 inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden (hierna: “het WABB-Verdrag”) en de bijlagen A, B en C,¹ en met het Protocol van 27 mei 2010 tot wijziging van het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden (hierna: “het Protocol”). Zij vroeg de minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de Raad”) in te winnen. Na bespreking op zijn vergadering van 2 februari 2012 keurde de Raad dit advies goed. De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ook om advies wordt gevraagd. Vanuit zijn coördinerende opdracht inzake internationale verdragen nam de Raad contact op met de SERV, maar die deelde mee dat zijn dagelijks bestuur beslist heeft om hierover geen advies uit te brengen.

De Raad kreeg nagenoeg op hetzelfde tijdstip vier adviesaanvragen met betrekking tot internationale overeenkomsten die handelen over samenwerking inzake fiscaliteit. Uit de beleidsbrief van de minister-president kon de Raad afleiden dat hij de komende periode nog verschillende adviesaanvragen over een aantal dubbelbelastingverdragen en andere fiscale overeenkomsten mag verwachten. In dit advies focust de Raad op het WABB-Verdrag en het Protocol. Hij gaat hier wat dieper in op het globaal internationaal kader voor deze overeenkomsten, zodat hij in latere adviesdossiers naar onderhavig advies kan verwijzen.

2. ACHTERGROND

Door de gestegen mobiliteit van belastingplichtigen, de toename van het aantal grensoverschrijdende transacties en de internationalisering van financiële instrumenten neemt de nood aan internationale samenwerking om belastingen op een correcte manier te innen steeds toe. Deze internationale samenwerking steunt op een groot aantal verdragsteksten. Sommige werden afgesloten in multilateraal of supranationaal kader, andere zijn bilaterale overeenkomsten.

In EU-verband werkte men al snel een kader uit voor administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden. Deze richtlijnen² gelden echter enkel voor administratieve samenwerking tussen EU-lidstaten. Voor samenwerking met landen buiten de EU werd door de OESO en de Raad van Europa een kader opgesteld. Het WABB-Verdrag werd gesloten vóór overeenstemming werd bereikt over internationale normen voor de uitwisseling van gegevens. Het Protocol moet het WABB-Verdrag aan de overeengekomen normen aanpassen en het openstellen voor staten die geen lid zijn van de Raad van Europa of de OESO. Daarnaast bevat het nog enkele andere wijzigingen (zie *infra*, 3.).

---

¹ B.S. 17 oktober 2000, 34926-34937.

² Richtlijn 77/799/EEG van de Raad van 19 december 1977 betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten op het gebied van de directe belastingen, *Pb. EG L 336/15*, 27 december 1977. Deze richtlijn wordt ingetrokken door Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EG, *Pb. EU L64/1*, 11 maart 2011; deze richtlijn moeten de EU-lidstaten vóór 1 januari 2013 omzetten in hun nationale wetgeving (artikel 29). Ook Vlaanderen moet dit nog doen, cfr. VLAAMSE REGERING, *Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie december 2011*, VR/2012/0302/MED.0043, Brussel, 3 februari 2012, 27; Richtlijn 2003/48/EG van de Raad van 3 juni 2003 betreffende de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling, *Pb. L 157/38*, 26 juni 2003 (de zgn. Spaarrichtlijn).

De bilaterale samenwerking inzake belastingen krijgt vorm via dubbelbelastingverdragen, protocollen voor de uitwisseling van bankinlichtingen door de aanpassing van de dubbelbelastingverdragen, administratieve samenwerkingsakkoorden, grensakkoorden en akkoorden tot beperkte uitwisseling van fiscale inlichtingen (“*tax information exchange agreements*”). De Belgische dubbelbelastingverdragen zijn gebaseerd op een model dat de OESO ontwikkelde in 1963 en 1977, en dat in 2005 aangepast werd.³ Voor een meer diepgaande bespreking van dubbelbelastingverdragen verwijst de Raad naar zijn adviezen 2012/2⁴ en 2012/3⁵.

De internationale samenwerking die resulteert uit deze verdragen kan verschillende vormen aannemen. Deze vormen zijn: (i) gegevensuitwisseling op verzoek, (ii) spontane gegevensuitwisseling (bij vermoeden van fraude ten nadele van het partnerland), (iii) automatische gegevensuitwisseling, (iv) gelijktijdige belastingcontroles en (v) zendingen naar het buitenland.⁶ Het WABB-Verdrag laat de vijf bovengenoemde vormen van samenwerking toe (zie *infra*, 3.).

3. HET WABB-VERDRAG, DE BIJLAGEN A, B EN C EN HET PROTOCOL

Het WABB-Verdrag bevat een omvattende regeling voor wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden. Het laat verschillende vormen van samenwerking toe: (i) uitwisseling op verzoek (artikel 5 WABB-Verdrag), automatische uitwisseling (artikel 6 WABB-Verdrag), (iii) spontane uitwisseling (artikel 7 WABB-Verdrag), (iv) de gelijktijdige boekenonderzoeken (artikel 8 WABB-Verdrag), en (v) de aanwezigheid van ambtenaren op elkaars grondgebied (artikel 9 WABB-Verdrag). Artikel 30 laat toe om toepassingsvoorbehouden te maken met betrekking tot soorten belastingen, invorderingsbijstand en uitreiking van documenten. Bijlage A geeft een opsomming van de bestaande belastingen waarop het WABB-Verdrag van toepassing is in België. Bijlage B bepaalt dat de minister van Financiën of zijn vertegenwoordiger de bevoegde autoriteit is voor België. Bijlage C geeft aan dat België geen definitie van het woord “onderdaan” bepaald heeft voor de toepassing van het WABB-Verdrag.

Zoals hoger aangegeven, wil het Protocol het WABB-Verdrag aanpassen aan internationaal overeengekomen normen inzake gegevensuitwisseling en het openstellen voor landen die geen lid zijn van de Raad van Europa of de OESO. Verder bevat het een wijziging inzake de verhouding met EU-wetgeving. Het WABB-Verdrag bepaalt in artikel 27, lid 2, dat EU-lidstaten altijd voorrang moeten geven aan EU-regelgeving. Het Protocol wijzigt deze bepaling zodat EU-lidstaten de bepalingen van het WABB-Verdrag kunnen toepassen als deze meer ruimte bieden voor samenwerking dan de EU-regelgeving. Ten slotte vestigt de Raad de aandacht op de vervanging van artikel 21 en in het

---

³ REKENHOF, *Internationale samenwerking van de Belgische belastingdiensten. Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers*, Brussel, 2011, 13.

⁴ SARIV, *Advies over de ontwerpen van decreet tot instemming met de wijzigingen van de verdragen tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, tussen België en respectievelijk Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk*, Advies 2012/2, 9 februari 2012.

⁵ SARIV, *Briefadvies over het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Volksrepubliek China tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontduiken van belasting inzake belasting naar het inkomen, en met het protocol, beide ondertekend te Brussel op 7 oktober 2009, alsook met de briefwisseling van 30 mei en 11 juli 2011*, Advies 2012/3, 9 februari 2012.

⁶ REKENHOF, *o.c.*, 20.

bijzonder lid 4 van het nieuwe artikel 21. Dit bepaalt dat een staat geen inlichtingen mag weigeren door zich te beroepen op het bankgeheim.⁷

Het WABB-Verdrag werd door 17 landen geratificeerd, 7 andere landen hebben het reeds ondertekend, maar verkeren nog in het ratificatieproces. Het trad internationaal in werking op 1 april 1995 en voor België op 1 december 2000 (zie *infra*, 4.). Hoger vermeldde de Raad reeds dat partijen bij ratificatie een verklaring kunnen afleggen over toepassingsvoorbehouden.⁸ Het Protocol werd reeds door 12 landen geratificeerd, 19 andere landen hebben het enkel ondertekend.⁹ Het trad internationaal in werking op 1 juni 2011.

4. AANDACHTSPUNTEN VOOR VLAANDEREN

De Raad merkt op dat fiscale aangelegenheden niet tot zijn kernbevoegdheden behoren. Hij beperkt zich daarom tot enkele aandachtspunten voor Vlaanderen van eerder procedurele aard die hoofdzakelijk betrekking hebben op de intern-Belgische bevoegdheidsverdeling. Deze bevoegdheidsverdeling is complex. De regels inzake de materiële bevoegdheden van de deelstaten (bv. inzake cultuur) lopen niet gelijk met de fiscale bevoegdheden (bv. belastingvrijstelling voor films), die nog grotendeels op het federaal niveau worden uitgeoefend. Er moet tevens rekening worden gehouden met een onderscheid tussen eigenlijke en oneigenlijke gewestbelastingen.¹⁰ Er zijn belastingen die door de gewesten zelf worden geheven en gewestbelastingen die door de federale overheid ten behoeve van de deelstaten worden geheven. Indien dit laatste het geval is, is het ook aan de federale overheid om het regelgevend kader hiervoor te bepalen, weliswaar in overleg met de deelstaten, zoals de Raad van State aangeeft in zijn adviezen.¹¹

De Raad stelt vast dat de federale overheid de intern-Belgische bevoegdheidsverdeling inzake fiscaliteit niet meteen correct heeft toegepast. De memorie van toelichting vermeldt dat Vlaanderen reeds begin 1999 de dienst tot inning van de onroerende voorheffing heeft overgenomen van de federale overheid. De Raad kon niet achterhalen waarom de Raad van State in zijn advies over de instemmingswet met het WABB-Verdrag geen opmerking maakte over het mogelijke gemengde

---

⁷ Zie ook SARiV, *Advies over het voorontwerp van decreet houdende omzetting van Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen*, Advies 2012/4, 9 februari 2012.

⁸ Voor een overzicht van de verklaringen, zie

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ListeDeclarations.asp?NT=127&CV=1&NA=&PO=999&CN=999&VL=1&CM=9&CL=ENG>.

⁹ OECD, *Status of the Convention on mutual administrative assistance in tax matters and amending protocol – 19 January 2012, 2012*. [<http://www.oecd.org/dataoecd/8/62/49521827.pdf>]

¹⁰ Zie voor meer informatie over dit onderscheid VLAAMSE REGERING, *Memorie van toelichting van het voorontwerp van decreet houdende omzetting van Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen*, VR/2011/1312/DOC.1420-2, Brussel, 13 december 2011, 2-5.

¹¹ Dit valt af te leiden uit informatie verkregen van het Departement internationaal Vlaanderen over de bijeenkomsten van de Werkgroep Gemengde Verdragen van 24 juni 2010 en van 4 oktober 2010. De argumentatie is ook terug te vinden in adviezen van de Raad van State over dubbelbelastingverdragen, bv. Advies van de Raad van State nr. 48.058/1 van 13 april 2010 in Wetsontwerp houdende instemming met het Avenant, gedaan te Brussel op 7 juli 2009, bij de Overeenkomst tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen, ondertekend te Brussel op 10 maart 1964 en gewijzigd door de Avenanten van 15 februari 1971, 8 februari 1999 en 12 december 2008, en houdende aanpassing van de Belgische belastingwetgeving aan sommige bepalingen van eerstgenoemd Avenant, *Parl. St. Belgische Senaat 2010-2011*, 5-967/1, 26-36.

karakter ervan, terwijl dit nu naar aanleiding van het Protocol uit 2010 terecht wel aan de orde werd gesteld.¹² De Raad van State maakte gelijkaardige opmerkingen bij een aantal dubbelbelastingverdragen waarvoor de goedkeuringsprocedure reeds door de federale overheid was opgestart.¹³

De Vlaamse Regering geeft met de goedkeuring van het WABB-Verdrag en het Protocol aan dat ze de Vlaamse gemeenschaps- en gewestbelastingen onder de toepassing van het WABB-Verdrag en het Protocol wil laten vallen. Dit heeft gevolgen voor de reikwijdte van het WABB-Verdrag en het Protocol. Het WABB-Verdrag voorziet namelijk in artikel 30 (zie *supra*, 3.) in de mogelijkheid om in bijlage A de belastingen op te sommen waarop het Verdrag van toepassing is en om voorbehouden te formuleren. Zo werden de belasting voor aanplakking en de verkeersbelasting weggelaten. Vlaanderen zal hierover met de federale overheid moeten overleggen. Deze lijst kan namelijk op elk moment door de verdragspartijen worden aangepast. Gelet op het feit dat Vlaanderen sinds 1 januari 2011 zelf instaat voor de bepaling en inning van de verkeersbelasting en de controle erop, kan men de vraag opwerpen of deze keuze van de federale overheid om verkeersbelastingen uit te sluiten van de huidige toepassing aangewezen is. Het kan immers nuttig zijn om hiervoor ook beroep te kunnen doen op internationale afspraken over de uitwisseling van informatie met onze buurlanden, bv. voor de controle van het groot aantal Luxemburgse nummerplaten die in omloop zijn in ons land.¹⁴

Met betrekking tot een goede tenuitvoerlegging van het WABB-Verdrag en in het bijzonder bijlage B over de definitie van “bevoegde autoriteit”, acht de Raad het wenselijk de nodige afspraken te maken met de federale overheid in een nieuw te sluiten samenwerkingsakkoord over samenwerking op fiscaal vlak. In dergelijk samenwerkingsakkoord kunnen alle afspraken worden vastgelegd tussen de federale overheid en de deelstaten over de tenuitvoerlegging van het WABB-Verdrag, maar ook over het nakomen van de afspraken die worden gemaakt met andere staten in het kader van dubbelbelastingverdragen en overeenkomsten inzake de uitwisseling van inlichtingen m.b.t. belastingsaangelegenheden. De Raad denkt hierbij o.m. aan afspraken over een goede duiding voor de andere verdragsluitende partijen inzake de bevoegdheidsverdeling in ons land, het overleg over de organisatie van de informatie-uitwisseling en administratieve bijstand - ook voor die belastingen waarvoor de federale overheid nog steeds de heffing organiseert. De Raad verwijst in dit verband tevens naar zijn opmerking over de “centrale autoriteit” in zijn advies 2012/4.

Ten slotte vraagt de Raad aandacht voor de implicaties voor Vlaanderen van de bepalingen inzake belastingen in het institutioneel akkoord voor de zesde staatshervorming¹⁵ en de uitvoering van de nieuwe Bijzondere Financieringswet. Enerzijds heeft de Raad niet de indruk dat Vlaanderen in de nabije toekomst nieuwe bevoegdheden inzake de heffing van belastingen zal opnemen. Anderzijds bepaalt het Vlinderakkoord: “De opdrachten van de Senaat zullen beperkt zijn en in ieder geval omvatten: [...]de procedure van de belangenconflicten en eventueel de goedkeuring van sommige gemengde verdragen met een evocatierecht van de deelstaten.” Het is onduidelijk wat het eindresultaat van deze hervorming zal zijn voor de behandeling van bepaalde soorten gemengde verdragen, zoals het onderhavige, door het Vlaams Parlement. Ook de Beleidsnota Buitenlandse

---

¹² Advies van de Raad van State van 10 november 1999 in Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, en met de bijlagen A, B en C, gedaan te Straatsburg op 25 januari 1988, *Parl. St. Belgische Senaat 1999-2000*, 2-267/1.

¹³ Zie SARiV, *o.c.*, *Advies 2012/2*, 9 februari 2012.

¹⁴ X, “Belgen lopen storm voor Luxemburgse nummerplaten”, *Metro*, 23.01.2012; X, “Les Belges se ruent sur les plaques luxembourgeoises”, *Belga*, 21.01.2012.

¹⁵ E. DI RUPO, *Een efficiëntere federale staat en een grotere autonomie voor de deelstaten. Institutioneel akkoord voor de zesde staatshervorming*, Brussel, 11 oktober 2011. [http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/home/NLdirupo.pdf]

Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken van minister Reynders¹⁶ geeft geen informatie hierover. De Raad spoort de Vlaamse Regering aan hier de nodige aandacht aan te geven.

---

¹⁶ Algemene beleidsnota Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese zaken. Deel Europees en buitenlands beleid, *Parl. St.* Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers 2011-2012, Doc 53 1964/010, 1-14.

5. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden en de bijlagen A, B en C, en met het Protocol tot wijziging van het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden. Hij vraagt aan de Vlaamse Regering om nauwlettend toe te zien op een loyale toepassing van de bevoegdheidsverdeling en de nodige afspraken vast te leggen in een nieuw samenwerkingsakkoord.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

Leden	Plaatsvervangers
1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, K.U.Leuven)	
2° Anne Lybaert (zaakvoerder IRMAS)	
3° Hans De Belder (oud-diplomaat)	
4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)	
5° Kim Van der Borgh (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)	
6° Johan Erauw (gewoon hoogleraar Universiteit Gent)	
7° Luc Vandenbroucke (Senior Executive Vice President, Barco)	
8° Rudi Hoebeek (Gedelegeerd bestuurder Hoebeek NV)	
9° Patrick De Groote (hoogleraar Universiteit Hasselt)	
10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)	
11° Els Dirix (ABVV)	Mehdi Koocheki (ABVV)
12° Renaat Hanssens (ACV)	Jessie Van Couwenberghe (ACV)
13° Geert Eggermont (UNIZO)	Veronique Willems (UNIZO)
14° Anneliese Daelemans (Voka-Vlaams Economisch Verbond)	Jan Van Doren (Voka-VEV)
15° Wiske Jult (11.11.11.)	Koen Detavernier (11.11.11.)
16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)	Els Hertogen (Wereldsolidariteit)
17° Saskia De Block (FOS)	Tim Roosen (FOS)
18° Isabel Vertriest (Oxfam Wereldwinkels)	Lode Delbare (Trias)
19° Eve Diels (Ho.Re.Ca Vlaanderen)	Jan Van Steen (directeur Omnia)
20° Nico Moyaert (vertegenwoordiger FTI)	Peggy Verzele (CIB Vlaanderen – VIVO)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
Eva Haeverans (beleidsmedewerker)
Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
Charlotte Verroens (administratief deskundige)